

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ו

מבוא לפוליטיקה השוואתית

138-1-291/621

סמסטר א' 4 נ"ז
יום ב' 14-16 ; יום ד' 1000-1200

מרצה : דר' גל אריאלי

galariel@bgu.ac.il

שעות קבלה של המרצה : יום ד' 1330-1230/על פי תיאום מראש.

עוזרת הוראה : גלי רהט

galrah@post.bgu.ac.il

מטרת הקורס היא להבין תופעות פוליטיות תוך שימוש במתודה השוואתית – אחד מכלי המחקר המרכזיים במדע המדינה. הקורס יתבסס על השוואת משטרים, מוסדות, שחקנים מרכזיים ותהליכים פוליטיים במדינות שונות. הקורס יספק בסיס תיאורטי וידע אמפירי להבנת תופעות מרכזיות בפוליטיקה.

דרישות הקורס:

- נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים.
- קריאת חומרי הקריאה לפני כל שיעור על פי רשימת הקריאה. **ההרצאות מבוססות על ההנחה שחומרי הקריאה הרלוונטיים נקראו לפני השיעור.** כמו כן, קיימת חפיפה חלקית בלבד בין ההרצאות לבין חומרי הקריאה הנדרשים לבחינה.
- בנוסף לחומרי הקריאה המפורטים בסילבוס יועלו לאתר הקורס במהלך הסמסטר הפניות שונות לידעיות חדשות/קטעי קריאה קצרים נוספים. יש לעקוב אחר אתר הקורס ולעין בקטעים הללו מעת לעת.
- בחינה מסכמת (64% מציון הקורס).
- בוחן מגן (30% מציון הקורס). הבוחן יתקיים במהלך הסמסטר. הבוחן הינו בוחן מגן, דהיינו, ציון הבוחן ייכלל בציון הסופי **רק אם** הציון של הבוחן הינו גבוה יותר מהציון של בחינת הסיכום.
- תרגילים קצרים (6% מציון הקורס). במהלך הקורס יש לבצע **שלושה** תרגילים קצרים **מתוך שישה** תרגילים. ציון עובר של התרגיל מזכה במלוא הציון עבור התרגיל (2*3).

חומרי הקריאה השוטפת

הספר המרכזי של הקורס הינו :

הייג, רוד והרופ מרטין. (2011). *פוליטיקה השוואתית*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. להלן, הייג והרופ.

בנוסף, יהיה עליכם לקרוא את הפרק הזה :

Simon Hix, 2014. The EU as a New Political System, In D. Caramani, (Ed.) *Comparative Politics*, Oxford: Oxford University Press Chapter 23.

חומרי הקריאה הרלוונטיים יעמדו לרשותכם באתר הקורס.

הבחינה המסכמת (64% מציון הקורס)

הבחינה המסכמת תכלול את כל חומר ההרצאות ואת כל חומרי הקריאה. כמו כן, הבחינה תכלול גם התייחסות למדינות הנכללות בבוחן המגן. בחינה לדוגמא ניתן למצוא באתר הקורס. מרכיבי הבחינה המסכמת הם :

- הסבר מושגים : כל יחידת לימוד במהלך הקורס מלווה במספר מושגים (המושגים יופיעו באתר הקורס כחלק מכל יחידת לימוד). בבחינה תתבקשו להסביר בקצרה מושגים אלו.
- שאלות קצרות : בבחינה תתבקשו לענות על מספר שאלות. השאלות הללו יתבססו על השאלות המלוות את יחידת הלימוד (השאלות יופיעו באתר הקורס כחלק מכל יחידת לימוד).
- ניתוח טקסט/נתונים : המרכיב המרכזי של הבחינה יכלול ניתוח של אירועים פוליטיים/נתונים אשר יפורטו בבחינה. יהיה עליכם לעשות שימוש בידע ובכלים שנרכשו בקורס על מנת לענות על מספר שאלות לצורך ניתוח האירועים והנתונים הללו. חלק זה מבוסס בעיקרו על הבנה מעמיקה של הדיונים אשר יערכו בשיעורים.

בוחן מגן בנושא המדינות הנלמדות בקורס (30% מציון הקורס)

מרכיב משמעותי בקורס מתבסס על לימוד מעמיק של המדינות הבאות: ארצות הברית, בריטניה, צרפת, גרמניה, ניגריה והודו. במהלך הסמסטר, (יום ו' 4/12) יתקיים בוחן על מדינות אלו שיורכב משאלות רב ברירה/שאלות נכון/לא נכון. הבוחן הינו **בוחן מגן**, כלומר, הציון ניכלל בחישוב הציון הסופי של הקורס **רק אם** הציון בבוחן המגן הוא גבוה יותר מאשר הציון בבחינת הסיכום. **הבוחן הינו חובה**.

הלימוד על המדינות הללו יתבסס על הספר :

Charles Hauss (2015). *Comparative politics: Domestic responses to global challenges*, Stamford, CT: Cengage Learning.

פרקי הספר יעמדו לרשותכם באתר הקורס. כמו כן, הספר עומד לרשותכם במדור השמורים בספרייה.

תרגילים (6*2% מציון הקורס)

במהלך הקורס תתבקשו להגיש שלושה תרגילים (בלבד) מתוך שישה תרגילים על פי הפירוט בסילבוס. מטרת התרגילים היא ליצור הכנה ללמידה בשיעורים עצמם וכן הכנה לבחינות. התרגילים מזכים בציון עובר/לא עובר ועל ציון עובר מקבלים את מלוא הנקודות על התרגיל. התרגילים עומדים לרשותכם באתר הקורס. **את התרגילים יש להגיש דרך מערכת המודל**. שימו לב, **לא ניתן להגיש את התרגילים באיחור**. הגשת תרגילים שלא בהתאם להנחיות תפסול את בדיקתם. כמו כן, את התרגילים יש להגיש בהתאם **לכללי האתיקה האקדמית המפורטים במזכירות האקדמית**. כלומר, התרגילים אמורים להיות תרגילים מקוריים. הפרת כללים אלו תוביל לפסילת התרגיל והגשה לוועדת משמעת. **הגשת התרגילים הינה חובה**.

תכנית המפגשים

נושאי הדיון וחומר הקריאה	תאריך	מפגש	
מפגש פתיחה	26/10	1	מבוא
השיטה ההשוואתית וגישה מוסדית לניתוח פוליטי הייג והרופ פרק 5. תרגיל 1 הייחודיות האמריקאית והשאלה ההשוואתית	28/10	2	
	2/11	3	
	4/11	4	
מדינה ומדינתיות הייג והרופ פרקים 1, 2. תרגיל מספר 2 מבט השוואתי על המדינתיות בניגריה והודו	9/11	5	השוואת מדינות ומשטרים
	11/11	6	
משטרים לא דמוקרטים, משטרים דמוקרטים ודמוקרטיזציה הייג והרופ פרקים 3, 4.	16/11	7	
	18/11	8	
ממשל מרובה רמות והאיחוד האירופי הייג והרופ פרק 14. Caramani, ch 23.	23/11	9	מוסדות
	25/11	10	
	30/11	11	
חוקות ובקרה שיפוטית הייג והרופ פרק 13. תרגיל 3 החוקה העיראקית	2/12	12	
	7/12	13	
רשויות השלטון - הרשות המחוקקת והמבצעת הייג והרופ פרקים 15, 16. תרגיל 4 בג"ץ חוק ההסדרים	9/12	13	
	14/12	14	
	16/12	15	
המערכת האלקטוראלית, "הנדסה" אלקטוראלית ומשאלי עם הייג והרופ פרק 10. תרגיל מספר 5 ניתוח תוצאות בחירות 2013 בגרמניה ובחירות 2015 בצרפת	21/12	16	
	23/12	17	

	28/12	18	
מינהל ציבורי וכלכלה פוליטית הייג והרופ פרקים 8, 17, 18.	30/12	19	
	4/12	20	
תרבות פוליטית הייג והרופ פרק 6. תרגיל 6 תרבות פוליטית	6/1	21	שחקנים ותהליכים
	השתתפות פוליטית, תנועות מחאה, קבוצות אינטרס ומפלגות הייג והרופ פרקים 9, 11, 12.	11/1	
13/1		23	
תקשורת פוליטית ודעת קהל הייג והרופ פרק 7.	18/1	24	
	20/1	25	